

Poznań, dnia 30 października 2021 r.

dr hab. Magdalena Szyszko, prof. uczelni
Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
Instytut Ekonomii i Finansów

DZIEKAN
Kolegium Analiz Ekonomicznych
dr hab. Beata Cichacka-Chrobot, prof. SGH

**Ponowna recenzja pracy doktorskiej
mgr. Jakuba Rybackiego, pt. *Essays on ineffectiveness of central bankers, commercial forecasters and international financial institutions – evidence from macroeconomic forecasting and policy making*, Warszawa 2021, przygotowanej pod kierunkiem naukowym
dr hab. Dobromiła Serwy, prof. SGH, w Kolegium Analiz Ekonomicznych
Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie**

1. Podstawa opracowania recenzji

Podstawą opracowania recenzji jest pismo Przewodniczącego Rady naukowej dyscypliny ekonomia i finanse dr. hab. Bogumiła Kamińskiego, prof. SGH, z dn. 15 września 2021 roku w sprawie przestania do ponownej ceny rozprawy doktorskiej mgr. Jakuba Rybackiego.

2. Informacja ogólna

Opiniując złożoną do ponownej oceny pracę doktorską odnoszę się nie tylko do treści pracy, ale do sposobu, w jaki Doktorant uwzględnił uwagi, przede wszystkim dotyczące organizacji i jakości cyklu jako całości, które sformułowałam w poprzedniej recenzji.

Pierwszą recenzję skonkludowałam prośbą o **uzupełnienie rozprawy o szerszy wstęp, w którym Autor wskaże na wspólną egidę, pod którą prowadził badania naukowe oraz o zakończenie, które rozliczy realizację zamierzeń badawczych na poziomie cyklu.** Zasugerowałam selekcję tekstów i ograniczenie liczby artykułów przekazanych do oceny oraz zastąpienie ich opublikowanymi lub poprawionym w toku recenzji wydawniczymi wersjami, jeśli takowe są już dostępne. Autor, decydując się na złożenie rozprawy doktorskiej w formie cyklu publikacji naukowych, miał zaprezentować je jako cykl spójny tematycznie (rzeczowo lub metodycznie) oraz poprawić pracę od strony edytorskiej i językowej. Wskazówką do tych zmian były moje uwagi o opracowaniu jako cyklu, wskazane w punkcie 3 recenzji i rozpinane na osiem sugestii w punkcie 4. Wskazałam również szereg uwag szczegółowych do artykułów z cyklu.

3. Uwagi dotyczące zmian wprowadzonych do pracy

Uwagi sformułowane w pierwszej wersji recenzji nie zostały uwzględnione w stopniu zmieniającym jakość pracy. Zmiany ograniczyły się do dopisania dwóch akapitów wstępu, nie

rozwiązujących żadnego z problemów z uznaniem pracy za cykli i oceny takiego. Doktorant nie dokonał selekcji publikacji i nie przygotował dla nich wprowadzenia wskazującego, że stanowią one sposób raportowania jednego badania, spójnego i mającego wspólny mianownik w postaci hipotezy badawczej/skonkretyzowanego celu. Autor nie zmienił nawet tytułu, mimo że praca była procedowana przez Radę naukową dyscypliny ekonomia i finanse. Dlatego tym razem sformułuję te same w zasadzie uwagi w bardziej skonkretyzowany sposób w punkcie 4 tej recenzji. W kwestii szczegółowych opisów zastrzeżeń odsyłam Doktoranta do pierwszej recenzji.

Autor do wstępu dodał komentarz o tym, że publikacje były recenzowane, doczekał się cennych uwag recenzentów, które wprowadził. Faktycznie, każdy z artykułów doczekał się uznania recenzentów i redakcji czasopism o różnym standardzie. **W poprzedniej recenzji podkreślałam, że Doktorant posiada wiedzę ekonomiczną i opanował narzędzia wykorzystywane przez ekonomistów w stopniu wystarczającym. Ma też interesujące pomysły badawcze i stawia nietuzinkowe pytania.** Niemniej jednak fakt opublikowania tekstu nie oznacza, że jest to materiał nie podlegający dyskusji. Nie zawsze recenzenci powoływani przez redakcje są ekspertami w temacie, nie zawsze redakcje odrzucają słabsze prace. **Wreszcie, co widać w sposobie wprowadzenia poprawek sugerowanych w poprzedniej wersji recenzji, autorzy nie zawsze sugestie wprowadzają. Kilka stron uwag krytycznych i polemicznych Autor przekuł na dwa ogólne akapity.**

Co więcej, od pojedynczego artykułu do cyklu publikacji, który jest sposobem prezentacji jednego, spójnego badania jest daleka droga. **Tej części zadania Doktorant nie podołał. Nie można dwa razy wykorzystywać tego samego materiału. Autor doczekał się publikacji w czasopismach naukowych. Teraz czas na przerobienie badania na pracę doktorską lub cykl publikacji spójnych tematycznie zaprezentowanych jako jedno badanie.**

Autor ma solidny jak na ten etap kariery naukowej dorobek ujęty w bazach Web of Science i Scopus (trzy z ośmiu publikacji z cyklu są ujęte w tych bazach, doczekały się dotychczas jednego cytowania; bazy te indeksują też inne prace Autora). Autor nie wspomniał o tym. Wskazał natomiast, że należał w 2019/20 roku do 5% najpoczytniejszych autorów indeksowanych w bazie RePEc. Nie do końca rozumiem wagę tej informacji. Po pierwsze w bazie indeksowani są zarejestrowani ekonomiści, w niektórych instytucjach rejestracja jest obowiązkowa, co zwiększa pobrania. Po drugie, prace naukowe ocenia się po liczbie cytowań, nie po ilości pobrań.

4. Zakres zamian koniecznych do wprowadzenia w pracy

Minimalne wymagania, których spełnienie warunkuje moją pozytywną opinię obejmują:

- zmianę tytułu rozprawy,
- **przedstawienie do oceny wyłącznie spójnych tematycznie artykułów**, które powiązać można pod kątem podmiotu lub przedmiotu badania, a jeszcze lepiej, **dla których**

- można sformułować wspólną hipotezę (ew. sensowny, skonkretyzowany cel); zalecam rezygnację z „dwóch równoległych bloków”,
- przygotowanie wstępu i zakończenia, w których autor odnosi się do swoich wyborów zakwestionowanych przeze mnie w pierwszej recenzji:
 - języka ekonomii normatywnej (oceny i wnioski wychodzące poza rezultaty badań),
 - wyeksponowanie wkładu w naukę spójnego z celami i hipotezami, przedstawionego na poziomie cyklu, a nie tekstów; w tej chwili *novum* opisane jest nieczytelnie (dlaczego progności komercyjni – zastrzeżenia do tej nazwy czyniłam w poprzedniej wersji recenzji - mieliby być zaangażowani w realizację celów inflacyjnych?),
 - wyjaśnienie doboru zróżnicowanych metod (wspólny mianownik? różnice?),
 - zredukowanie zawartości opisu artykułów do minimum; przesunięcie wagi na prezentowanie zamierzeń badawczych cyklu,
 - od zakończenia oczekuję odniesienia do realizacji celów cyklu (ponownie - nie pojedynczych publikacji), **wskazania słabości prowadzonych badań** oraz dalszych kierunków rozwoju tej tematyki.

Znacznie lepszym rozwiązaniem, które zalecam Doktorantowi, jest przerobienie artykułów na pracę doktorską z wykorzystaniem wykonanych badań (znów – tylko tych powiązanych). Wówczas Autor mógłby nie tylko nagiąć prezentację badania do istniejących publikacji, ale usunąć niedoskonałości czy zająć stanowisko do uwag pisząc rozdziały. Materiał miałby szansę „nabrać spójności”. W tej chwili we wstępie Doktorant używa sformułowania *rozprawa*, a w treści są artykuły.

Autor ma szansę okazać się nie ekspertem, bo nie eksperta ocenia się w przewodzie doktorskim, a naukowcem, który radzi sobie z warsztatem badawczym, nawet jeśli postawił przed sobą trudne zadanie zaprojektowania badania i rozliczenia go *ex post*, w odniesieniu do istniejących już publikacji.

5. Konkluzja

Powtarzam konkluzję sformułowaną w poprzedniej recenzji: **Autor posiada wiedzę teoretyczną oraz opanował narzędzia badawcze w stopniu kwalifikującym go do nadania stopnia doktora. Stawia także oryginalne pytania badawcze i podejmuje próby ich rozwiązania w sposób wystarczający** w przypadku kandydatów do stopnia doktora nauk ekonomicznych.

Wnoszę jednak ponownie o uzupełnienie rozprawy o wskazane w punkcie 4 kwestie. Zakres i powierzchowność naniesionych zmian nie pozwalają mi na ocenę pozytywną warsztatu naukowego Doktoranta.

Magdalena
Szyszko

Elektronicznie podpisany
przez Magdalena Szyszko
Data: 2021.10.30 20:03:41
+02'00'